Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imħallef Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Nru: 322/2023

Il-Pulizija

Vs

Ans Algheziwi

Illum, 9 ta' Frar 2024

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet dedotti kontra l-appellant, Ans Algheziwi detenur tal-karta tal-identita Maltija 178123A, akkużat quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli nhar il-25 ta' Ġunju, 2023, għall-ħabta tal-23.40hrs., fl-Imsida u/jew fil-jiem u/jew fil-ġimgħat ta' qabel f'Malta:

1. Bil-hsieb li jagħmel delitt wera dan il-hsieb b'atti esterni u ta bidu għall-esekuzzjoni tad-delitt, liema delitt ma ġiex eżegwit minħabba xi ħaġa aċċidentali u ndipendenti mill-volonta' tiegħu, u li kieku ġie eżegwit kien ikun delitt ta' serq ikkwalifikat bil-post u l-ħin għad-dannu ta' Raja Ajaz Ahmed u/jew entitajiet oħra. Art. 41, 261(e)(f),269(g), 270 u 281(b) Kap. 9.

2. Insulenta, hedded jew inġurja bi kliem jew b'mod ieħor lil Khan Raja Ajaz Ahmed detentur tal-karta tal-identita' bin-numru. Art.339(1)(e) Kap.9

3. F'lok pubbliku jew f'post miftuh ghall-pubbliku, kien fis-sakra b'mod li ma kienx jista' jieħu ħsieb tiegħu innifsu. Art.338(ff) Kap.9

4. Kiser il-kundizzjonijiet tal-liberta' proviżorja imposti fuqu mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta), preseduta mill-Maġistrat Dr. Claire Stafrace Zammit LL. D,

digriet datat 20/07/2021 f'dan li bih ingħata l-ħelsien mill-arrest taħt diversi kundizzjonijiet fosthom li ma jikkommettix reat iehor.

5. U aktar talli irrenda ruħu reċidiv ai termini tal-artikoli, 49,50 u, jew 289 tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta liema sentenzi saru definittivi u ma jistgħux jinbidlu.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali ta' nhar l-4 ta' Settembru, 2023, fejn il-Qorti wara li rat l-artikoli 31(1)(c) 41, 261(e)(f),269(g), 270 u 281(b) Art.339(1)(e) Art.338(ff) 49, 50 u, jew 289 art 533, 579(2)((3) tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta l-Qorti sabet lill-Ans Algheziwi l-imputat mhux ħati tat-tielet u ħames imputazzjonijet u lliberatu mill-istess. Sabitu ħati ta' l-ewwel u t-tieni imputazzjonijiet u kkundannatu komplessivament għal piena karċerarja ta' għoxrin ġurnata. Sabitu ħati tar-raba' imputazzjoni, rrevokat l-ħelsien mill-arrest akkordat fl-20 ta Lulju 2021 mill-Maġistrat Dr Claire Stafrace Zammit u ordnat li jinħareġ mandat ta' arrest fil-konfront tiegħu u li s-somma ta' ħmistax il-elef ewro (15,000) jiġu konfiskati favur il-Gvern ta' Malta rappreżentanti il-garanzija imposta fl-istess digriet. Inoltre kkundannatu għal piena karċerarja ta' erba' (4) xhur.

Rat ir-rikors tal-appell tal-appellant Ans Algheziwi, preżentat nhar it-22 ta' Settembru, 2023, fejn talab lil din l-Qorti sabiex tirriforma s-sentenza appellata, billi tirrevokaha in kwantu rrevokat l-effetti tad- digriet tal-helsien mill-arrest datat 20 ta' Lulju 2021, u ordnat il-konfiska tas somma ta' €15,000 (hmistax-il elf ewro) mogħtija bħala garanzija għall-ħelsien mill- arrest, u tikkonferma s-sentenza appellata fil-bqija.

Rat ir-risposta tal-Avukat Ġenerali datata 24 ta' Jannar 2024.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semgħet trattazzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi, l-ilment tal-appellant huwa marbut unikament ma' dik il-parti tas-sentenza appellata li tikkonċerna r-revoka tal-ħelsien mill-arrest lilu konċess fl-20 ta' Lulju 2021 fi proċeduri oħra, u dan wara lil kien misjub ħati tal-ksur tal-kondizzjonijiet imposti fuqu. Jilmenta wkoll illi ġaladarba il-ksur kommess kien ta' portata żgħira l-Ewwel Qorti ma kellhiex, apparti li tinfliġġi piena karċerarja tgħaddi għal konfiska tas-somma ta' €15,000 għaliex dan wassal għal piena ferm eċċessiva.

L-Avukat Ġenerali, minn naħa tiegħu huwa tal-fehma illi l-piena ma għandhiex tkun varjata u dan għaliex il-ksur kommess mill-appellat kien wieħed gravi u dan meta kien misjub ħati li kkometta reati oħra filwaqt li kien meħlus mill-arrest, liema reati kienu ta' portata serja.

Illi l-kunċett tal-proporzjonalita' tal-piena għal ksur kommess fil-każ tar-reat imfassal fl-artikolu 579(2) kien is-suġġett ta' għadd ġmielu ta' sentenzi mogħtija mill-qrati kemm penali kif ukoll kostituzzjonali, kf ukoll kien is-suġġett ta' sentenzi mogħtija mill-Qorti Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Illi l-qrati dejjem hadu l-istess linja u ċioe' illi għandu jsir gradwatorju dwar is-serjeta' tal-ksur kommess f'kull każ u dan meta l-qorti tiġi għal kalibrazzjoni tal-piena:

> **19. Din il-Qorti filwaqt li taqbel ma' l-intimati li hija l-mansjoni esklussiva tal-qrati ta' kompetenza kriminali li jiddeterminaw kwistjonijiet dwar, *inter alia*, revoka ta' helsien mill-arrest u l-piena konsegwenzjali, tqis ukoll illi din il-mansjoni ghandha tigi mwettqa dejjem bi tharis tar-rekwiziti tal-Artikolu 5(1)(b) fosthom ir-rekwizit tal-proporzjonalita` u kwindi taht l-ottika tal-Konvenzjoni u tal-Kostituzzjoni. .....**
>
> **26. Il-kejl ta' proporzjonalita` kien appuntu dak li nstab li kien nieqes fl-applikazzjoni tad-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 579(1) ghall-fattispecje tal-kaz ta' Lawrence Gatt, ta' John Grima kif ukoll tar-rikorrent f'dan il-kaz kif konstatat l-ewwel Qorti fis-sentenza appellata.**
>
> **27. Rigward l-ewwel parti tal-Artikolu 5(1)(b), cioe` r-rekwizit li l-arrest jew id-detenzjoni jkun mehtieg ghat-tharis ta' ordni gudizzjara, jinghad hekk:-**
>
>> *"The domestic authorities must strike a fair balance between the importance in a democratic society of securing compliance with a lawful order of a court, and the importance of the right to liberty. Factors to be taken into consideration include the purpose of the order, the feasibility of compliance with the order, and the duration of the detention. The issue of proportionality assumes particular significance in the overall scheme of things (Gatt v. Malta, § 40)."*

28. L-awtrici Karen Reid, fil-ktieb A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights tikkummenta hekk dwar l-importanza li jintlahaq ir-rekwizit fondamentali tal-proporzjonalita` f'kazijiet li jinkwadraw fit-tieni binarju tal-Artikolu 5(1)(b):

> *"This head of detention requires that a measure is taken to secure the execution of specific and concrete obligations. The obligation does not have to arise from a court order, but may also derive from the law per se, although it must be sufficiently specific and concrete ... The aim of the detention must be to secure the fulfilment of the obligation, not to punish ... Relying on McVeigh, the court has stated that a balance must be drawn between the importance in a democratic society of securing the immediate fulfilment of the obligation and the importance of the right to liberty, in which balance duration is a significant factor."*

29. Din il-Qorti taqbel mal-konkluzjoni tal-ewwel Qorti li l-applikazzjoni stretta tad-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 579(1) u tal-proviso tieghu, fil-kaz tar-rikorrent, ma jwassalx ghal dik il-proporzjonalita` mehtiega biex mizura li tippriva l-liberta` tal-individwu tkun wahda legittima ai termini tal-Artikolu 5 tal-Konvenzjoni. Kif tajjeb irravvizat l-ewwel Qorti fis-sentenza appellata, wara li kkunsidrat l-insenjament tas-sentenzi fuq citati, ghandu jkun hemm gradwatorjeta` fis-serjeta` ossia gravita` tad-diversi kundizzjonijiet li jkunu imposti fl-ordni fejn jinghata l-helsien millarrest, stante illi mhux kull kundizzjoni timmerita l-konsegwenza estrema prevista mill-Artikolu 579(1). Din il-Qorti zzid illi l-htiega li l-gudikant, fil-kaz ta' ksur ta' kundizzjoni ta' bail, ikollu diskrezzjoni li jiggradwa l-gravita` tal-ksur tal-kundizzjoni fil-mizura konsegwenzjali li ghandha tigi imposta minghajr ma jkun marbut necessarjament li japplika l-konsegwenza kontemplata fil-proviso tal-istess Artikolu, hija essenzjali sabiex jintlahqu l-ghanijiet tal-Konvenzjoni. B'hekk jista' jigi evitat f'kull kaz in-nuqqas ta' proporzjonalita`, kif fuq imfisser, bejn id-dritt tal-individwu ghall-liberta` u n-necessita` li jigi assigurat it-tharis ta' ordnijiet gudizzjarji u t-twettieq immedjat ta' obbligi legali.[1]

Illi, l-Artikolu 579(2) tal-Kodiċi Kriminali jistipula illi –

> **Kull persuna li tonqos milli tħares xi waħda mill-kondizzjonijiet imposti mill-qorti fid-digriet tagħha li bih tagħti l-ħelsien mill-arrest taħt garanzija tkun ħatja ta' reat u <u>teħel, meta tinsab ħatja, il-piena ta' multa jew ta' priġunerija għal żmien ta'erba' xhur sa sentejn, jew għal multa u priġunerija flimkien</u> u <u>l-Qorti għandha tordna li l-ammont stabbilit fil-ħelsien mill-arrest taħt garanzija għandu jiġi konfiskat fl-intier tiegħu jew f'parti minnu favur il-Gvern ta' Malta</u> skont kif il-Qorti tqis il-gravità tar-reat. (<u>enfazi tal-Qorti</u>)**

[1] Qorti Kostituzzjonali – Matthew Bajada vs Avukat Ġenerali et – deċiża 27/10/2017 – Rks.Nru.19/17

Illi jibda' biex jingħad illi l-kundizzjonijiet marbutin mal-għoti tal-ħelsien tal-arrest jiġu mposti sabiex jkun żgurat li l-imputat/akkużat jaderixxi ruħu magħhom bil-għan illi filwaqt li ma jkunx mċaħħad mill-liberta' meta għadu preżunt innoċenti, madanakollu l-Qorti jkollha s-serħan tal-moħħ illi huwa jkun marbut li jidher quddiemHa sabiex iwieġeb għall-akkużi lilu addebitati u ma jaħrabx l-id tal-ġustizzja, u li lanqas ma jkun imxekkel jew imfixkel il-proċess ġudizzjarju. Issa l-appellant kien mijsub ħati li kiser il-kondizzjonijiet tal-ħelsien mill-arrest imposti fuqu meta ikkommetta reati ġodda lil dwarhom hu ġie kkundannat permezz tal-preżenti istanza. Illi għalhekk il-ksur minnu kommess żgur ma kienx ta' portata żgħira, kif donnu qed jimplika l-appellant. Illi l-appellant kien qed jikkometti serqa minn vettura u li kieku ma kienx għall-intervent f'waqtu ta' persuni li kienu fil-viċinanzi, huwa kien jirnexxielu fl-intenzjoni kriminuża tiegħu.

Issa l-appellant kien ikkundannat il-piena ta' erba' xhur priġunerija għal dan il-ksur minnu kommess, liema piena hija waħda fil-minimu tagħha. Oltre għal dan kien revokat id-digriet tal-ħelsien mill-arrest lilu konċess. Illi abbinat ma' din il-piena l-Ewwel Qorti ordnat ukoll il-konfiska tal-garanzija mogħtija mill-appellant fl-ammont ta' €15000. Dan, fil-fehma ta' din il-Qorti, irrenda l-piena kemxejn waħda sproporzjonata għal ksur li dwaru kien misjub ħati, u dan tenut kont tal-fatt illi jekk l-appellant ma jħallasx din is-somma ta' flus, huwa ser ikollu iservi piena karċerarja ulterjuri ta' madwar sena oħra, li allura tiżboq bil-bosta l-piena oriġinali imposta fuqu, sabiex b'hekk ma kienx f'loku illi jkun hemm il-konfiska tal-garanzija fit-totalita' tagħha gjaldarba l-qorti setgħat fid-diskrezzjoni tagħha tordna l-konfiska ta' ammont inqas.

Illi, l-istess ma jistax jingħad, madanakollu għar-revoka tad-digriet tal-ħelsien mill-arrest. Dan għaliex sabiex l-appellant jerġa' igawdi minn dan il-benefiċċju li tagħtih il-liġi, issa jrid juri għas-sodisfazzjon tal-qorti illli huwa jista' jagħti dawk il-garanzji mitluba fl-artikolu 575 tal-Kodiċi Kriminali, b'mod ewlieni dak li ma jikkomettiex reati ġodda filwaqt li jkun qed igawdi minn dan il-benefiċċju.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi tilqa' l-appell *in parte*, tgħaddi għalhekk biex tirriforma s-sentenza appellata billi:

1. **Tikkonfermaha fejn l-appellant kien misjub ħati tal-ewwel, it-tieni u r-raba' imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront tiegħu u fejn kien illiberat mit-tielet u il-ħames imputazzjonijiet;**
2. **Tikkonfermaha fejn huwa kien ikkundannat għal piena karċerarja ta' erba xhur u għoxrin jum;**
3. **Tikkonfermaha fejn kien revokat id-digriet tal-ħelsien mill-arrest mogħti mill-Qorti tal-Maġistrati (Maġistrat Claire Staafrace Zammit) tal-20 ta' Lulju 2021, u fejn allura kien ordnat l-arrest mill-ġdid tal-appellant; iżda**
4. **Tirrevokaha fejn ordnat il-konfiska tas-somma tal-garanzija ta' €15,000, u minflok tordna il-konfiska ta' parti minn dik il-garanzija fl-ammont ta' €3000 favur il-Gvern ta' Malta.**

Edwina Grima
Imħallef